

KÄSKKIRI

23.06.2021 nr 1-3/65

Kogukondliku turvalisuse toetusprogramm 2021. aastal

Käskkiri kehtestatakse Vabariigi Valitsuse 31. mai 2012. a määruse nr 39 „Siseministeeriumi põhimäärus” § 23 lõike 2 punktide 2 ja 20 alusel ning kooskõlas Vabariigi Valitsuse 3. juuni 2021. a protokollilise otsusega heaks kiidetud Siseturvalisuse arengukavaga 2020–2030 ja Vabariigi Valitsuse 15. veebruari 2018. a kabinetinõupidamisel heaks kiidetud Elanikkonnakaitse kontseptsiooni tegevusega 5.2.1.

Üldsätted

- 1.1. Lähtudes siseministri 2. novembri 2018. a käskkirjaga nr 1-3/88 „Siseturvalisuse arengukava 2015–2020“ 2019–2022 programmide kinnitamine“ kehtestatud programmist „Turvalisemad kogukonnad“ ning Vabariigi Valitsuse 3. juuni 2021. a protokollilise otsusega heaks kiidetud Siseturvalisuse arengukavast 2020–2030 on kogukondliku turvalisuse toetusprogrammi eesmärgiks suurendada kogukondlikku algatust turvalise elukeskkonna kujundamises lähtudes siseturvalisuse valdkonna arengukavadest ja strateegiatest (edaspidi *eesmärk*). Toetusprogrammi eesmärgi saavutamiseks toetatakse tegevusi, millega panustatakse kogukonnaliikmete turvalisuse ja ohutuse alaste teadmiste ja oskuste kasvu, vähendatakse riskikäitumist ning arendatakse kogukonnaliikmete osalusel põhinevaid turvalisust ja ohutust tagavaid tegevusi ja teenuste pakkumist.
- 1.2. Eesmärgi täitmiseks korraldab kohalike omavalitsuste ühisülesandeid täitev asutus (edaspidi *ülesandeid täitev asutus*) avaliku toetusvooru. Ülesandeid täitev asutus:
 - 1.2.1. viib läbi toetusvooru (sellisel juhul on ülesandeid täitev asutus edaspidi kui *toetusvooru läbiviija*) või
 - 1.2.2. viib toetusvooru läbiviimise kõrval ka ise tegevusi ellu (sellisel juhul on ülesandeid täitev asutus edaspidi kui *tegevuste elluviija*).
- 1.3. Toetusvoor käesoleva käskkirja tähenduses on toetusvooru tingimuste kehtestamine, taotlemise väljakuulutamine, taotlejate nõustamine, taotluste menetlemine, taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuste tegemine, toetussummade väljamaksmine ning järelevalve teostamine toetuste kasutamise üle.
- 1.4. Tegevuste elluviimine käesoleva käskkirja tähenduses on punktides 3.1–3.5 täpsustatud toetatavate tegevuste elluviimine ülesandeid täitva asutuse poolt lähtudes käesoleva käskkirja punktis 1.1 toodud eesmärgist ja hindamiskriteeriumites toodud õpitulemustest.
- 1.5. Siseministeerium (edaspidi *ministeerium*) sõlmib ülesandeid täitva asutusega riigieelarvelise toetuse lepingu lähtudes Siseministeeriumi kantsleri käskkirjas tehtavast ettepanekust.

- 1.6. Toetusvooru läbiviija poolt makstav maksimaalne toetus taotluse kohta on **3500 eurot**. Kui ülesandeid täitev asutus otsustab toetusvooru läbiviimise kõrval ka ise tegevusi ellu viia, siis võib ta tegevuste elluviimiseks kasutada kuni 20 protsenti talle ministeeriumi poolt määratud toetusest.

Toetuse rahalise jaotuse kujunemine

- 2.1. Toetuse rahaline jaotus ülesandeid täitvate asutuste vahel määratakse Siseministeeriumi kantsleri käskkirja, millega tehakse ülesandeid täitvatele asutustele ettepanek sõlmida riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingu, alusel.
- 2.2. Toetus eraldatakse ülesandeid täitvatele asutustele riigieelarvest järgmiste põhimõtete kohaselt:
 - 2.2.1. 80% toetuse vahenditest jagatakse maakondade vahel võrdselt;
 - 2.2.2. 20% toetuse vahenditest jagatakse maakondadele rahvastikuregistri andmetel elanike arvu osakaalu alusel toetuse eraldamise aastale eelnenud aasta 1. jaanuari seisuga;
 - 2.2.3. summad ümardatakse viiesaja euro suurusjärgus.
- 2.3. Eelarveaastal toetusvooru läbiviija kasutamata jäänud rahalisi vahendeid on lubatud toetusvooru läbiviijal kasutada järgneval eelarveaastal, kui see on kokku lepitud riigieelarvelise toetuse lepingus.

Toetatavad tegevused

- 3.1. Abikõlblikeks kuludeks on:
 - 3.1.1. plaanitud tegevuste läbiviimisega otseselt seotud kulud;
 - 3.1.2. toetuse kasutamise seotud töötajate töötasud; mis on proportsioonis toetatava tegevuse heaks töötatud ajaga;
 - 3.1.3. ekspertide tasud, mida makstakse konkreetsete mõõdetavate tööülesannete tegemiseks kindlaksmääratud ajal;
 - 3.1.4. tegevusega seotud ürituste ja koolituste korraldamise kulud;
 - 3.1.5. analüüside, strateegiate ja arengukavade ning andmebaaside koostamisega seotud kulud;
 - 3.1.6. toetatavate tegevustega seotud trüki- ja digimaterjalide väljaandmise ja teavitustegevuse kulud (sh veebilehe loomine ja täiendamine, kampaaniate korraldamine jmt);
 - 3.1.7. toetatavate tegevustega seotud ning eesmärkide elluviimiseks vajalike sisseostetavate teenuste kulu, näiteks õigusabi, notaritasud, tehnilise ja finantseksperdiisi kulud, raamatupidamiskulud ja muu selline, ning need teenused peavad sellisena olema kavandatud ka taotluse eelarves;
 - 3.1.8. tegevuste läbiviimisega seotud ruumi rendi kulud, side-, sõidu- ja kommunikatsioonikulud toetuse saaja juures kehtestatud kulude kalkuleerimise korra kohaselt;
 - 3.1.9. tegevuste elluviimisega otseselt seotud vara soetamise kulud, näiteks vahendid, seadmed, mööbel ja muu selline, mille vajadus ja edasine kasutamine põhjendatakse taotluses;
 - 3.1.10. selliste tegevuste kulud, mis on mõeldud taotleja omandis või kasutuses oleva vara säilimiseks või parendamiseks ning mille vajadust põhjendatakse taotluses;
 - 3.1.11. riiklikud maksud ja lõivud, mida Eesti riik ei tagasta (nt käibemaks);
 - 3.1.12. muud põhjendatud kulud, mis on ette nähtud tegevustega seotud eelarves.
- 3.2. Mitteabikõlblikeks kuludeks on:
 - 3.2.1. investeeringud maa ja kinnisvara soetamiseks;
 - 3.2.2. kapitalirendi tüüpi lepingu alusel tekkinud kulu;

- 3.2.3. toetuse saajaga seotud isikute huvide konflikti olukorras tehtud kulud, sh tehingud juhatuse liikme äriühinguga;
 - 3.2.4. finantstehingute intressikulud, valuuta vahendamise komisjonitasud ja kahjud ning teised finantskulud;
 - 3.2.5. viivised ja rahatrahvid;
 - 3.2.6. vaide- ja kohtumenetluse menetluskulud;
 - 3.2.7. reserv ootamatute või ettenägematute kulude katmiseks;
 - 3.2.8. sotsiaaltoetused;
 - 3.2.9. kulu, mille katteks on toetust eraldatud või makstud teisest projektist, riigieelarve või muu avaliku sektori toetusest või muust välistoetusest;
 - 3.2.10. kulud, mida tehakse avaliku sektori poolt tasuta võõrandatud vara soetamiseks;
 - 3.2.11. muud tegevuste elluviimise seisukohast põhjendamatud ja ebaolulised kulud (nt pangakaardi hooldustasud).
- 3.3. Toetust ei tohi kasutada otseselt tulu teenimiseks.
 - 3.4. Kõik toetuse kasutamisel tekkinud kulud peavad olema tõendatud arvete või võrdväärset tõendusväärtust omavate raamatupidamisdokumentidega.
 - 3.5. Täpsemalt sätestatakse abikõlblikud kulud toetusvooru läbiviija kehtestatavates tingimustes.

Nõuded toetusvooru läbiviijale, taotlejale ja taotlusele

- 4.1. Kui ülesandeid täitev asutus on toetusvooru läbiviija, siis tema ülesandeks on:
 - 4.1.1. koostada käesoleva käskkirja ning ministeeriumi määratud kontaktisiku poolt edastatud vormide ning juhiste alusel toetusvoorude tingimused (edaspidi *tingimused*), kus sätestatakse täpsemalt taotlejale esitatavad nõuded, nõuded taotlusele ja taotluse esitamisele, abikõlblikud kulud ja abikõlblikkuse periood, taotluste menetlemise ja hindamise tingimused, hindamiskriteeriumid, taotluste rahuldamise ja mitterahuldamise kord, toetuse kasutamise ja aruandluse tingimused, poolte õigused ja kohustused ning lepingute ja aruandluse vormid;
 - 4.1.2. kuulutada välja taotlemine;
 - 4.1.3. nõustada taotlejaid;
 - 4.1.4. menetleda laekunud taotlusi;
 - 4.1.5. korraldada taotluste hindamist;
 - 4.1.6. teha taotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise põhjendatud otsused;
 - 4.1.7. sõlmida toetuse saajatega lepingud ning teostada järelevalvet lepingute täitmise üle;
 - 4.1.8. korraldada toetuste väljamaksmine toetuse saajatele sõlmitud lepingute alusel;
 - 4.1.9. esitada ministeeriumile toetuse andmise ja kasutamise aruandluse jaoks vajalikud andmed;
 - 4.1.10. esitada ministeeriumile eelnevalt kokkulepitud vormis aruanded toetusvooru läbiviimise kohta, sealhulgas esmalt toetuse määramise otsuste kohta ning toetatavate tegevuste elluviimise järel koondaruande toetusvooru tulemustest.
- 4.2. Taotlejaks võivad olla Eesti Vabariigis registreeritud mittetulundusühingud ja sihtasutused, kelle liikmeks ei ole või kelle asutajaks ei ole riik või kohaliku omavalitsuse üksus, ning vabatahtlikku päästekomandot pidavad kohaliku omavalitsuse üksused. Vabatahtlikku päästekomandot pidavad kohaliku omavalitsuse üksused saavad olla taotlejaks üksnes vabatahtliku päästekomandoga seotud taotluste puhul.
- 4.3. Lähtudes Vabariigi Valitsuse 3. juuni 2021. a protokollilise otsusega heaks kiidetud Siseturvalisuse arengukava 2020–2030 põhimõttest edendada koostööd turvalisema elukeskkonna kujundamisel, peab taotleja nimetatud eesmärgi täitmiseks kaasama partnerina kogukonda, teisi ühendusi ja/või asutusi ja kirjeldama, kuidas on kavas

- vähendada ohtu inimeste elule ja tervisele elutähtsate teenuste katkestuste korral või suurendama inimeste valmisolekut ning võimet ennast ja teisi kriisiolukorras abistama. Partneri(te) roll tuleb kirjeldada taotluses, millele tuleb lisada partneri(te) kinnituskiri.
- 4.4. Kui antav toetus on käsitatav riigi- või vähese tähtsusega abina, siis lähtub toetusvooru läbiviija toetuse andmisel konkurentsiseaduse 6. peatükis sätestatud. Iga taotluse rahuldamise korral analüüsitakse, kas tegemist võib olla riigiabi või vähese tähtsusega abiga.
 - 4.5. Taotleja peab vastama järgmistele nõuetele:
 - 4.5.1. taotleja tegevus on avalik ja kui taotleja on kohustatud esitama majandusaasta aruanded, on need tähtjaks avalikku registrisse esitatud;
 - 4.5.2. taotlejal ei ole riiklike maksude või maksete võlga, välja arvatud juhul, kui see võlg on täies ulatuses ajatatud;
 - 4.5.2. taotleja suhtes ei ole algatatud pankroti- või likvideerimismenetlust;
 - 4.5.3. taotleja juhtorgani liiget ei ole karistatud majandusala, ametialase, varavastase, avaliku korra, riigi julgeoleku või avaliku usalduse vastase süüteo eest või kui teda on karistatud, siis on tema karistusandmed karistusregistrist kustutatud;
 - 4.5.4. kui taotleja on varem saanud toetust riigieelarvest, Euroopa Liidu või muudest vahenditest, mis on kuulunud tagasimaksmisele, on tagasimaksed tehtud tähtjaks ja nõutud summas;
 - 4.5.5. taotleja on varem sõlmitud riigieelarvelise toetuse lepinguid täitnud nõuetekohaselt.
 - 4.6. Täpsemad nõuded taotlejale ja taotlusele sätestatakse toetusvooru läbiviija kehtestatavates tingimustes.

Taotluste esitamine ja menetlemine, toetuse andmine ja kasutamine ning järelevalve teostamine

- 5.1. Toetusvooru läbiviija kuulutab taotlemise välja teate avaldamisega oma veebilehel ja teavitab võimalikke taotlejaid taotlemisest muude oma kasutuses olevate kanalite kaudu. Toetusvoor peab olema avatuks kuulutatud vähemalt üks kuu enne taotluste esitamise tähtaega.
- 5.2. Toetuse saamiseks esitatav taotlus peab sisaldama vähemalt teavet toetuse kasutamise eesmärgi, eesmärgi seotuse lahendatava kogukondliku turvalisuse probleemiga, vastava eesmärgi elluviimiseks kavandatava tegevuse ja ajakava, eeldatava tulemuse ja detailse eelarve (kululiikide kaupa) kohta.
- 5.3. Taotluse eelarves peavad kulud olema üksikasjalikult lahti kirjutatud, vastama toetatava tegevuse eesmärkidele ja tegevustele, olema sobivad, vajalikud ja tõhusad ning tekkima toetatava tegevuse käigus.
- 5.4. Taotlusi hindab kooskõlastatult maakonna turvalisuse nõukoguga toetusvooru läbiviija määratud 3–5 hindajat. Taotlustest moodustatakse paremusjärjestus taotluste hindamistulemuste põhjal. Toetusvooru läbiviija analüüsib vastavalt konkurentsiseaduse 6. peatükile, kas antav toetus on riigiabi või vähese tähtsusega abi.
- 5.5. Toetuse saajate nimed, toetatavad tegevused ja toetuse summad avalikustatakse toetusvooru läbiviija veebilehel.
- 5.6. Toetusvooru läbiviija teostab järelevalvet toetuse kasutamise eesmärgipärasuse ja lepingule vastavuse üle, samuti lepingus sätestatud aruandluse õigsuse üle. Järelevalve teostamiseks on toetusvooru läbiviijal ning ministriumil õigus teostada kohapealset kontrolli.

- 5.7. Toetuse mitterõuetekohase kasutamise korral on toetusvooru läbiviijal või ministeeriumil õigus nõuda toetuse tagastamist ulatuses, millises raha ei kasutatud vastavalt lepingu tingimustele.

Nõuded tegevuste elluviijale

- 6.1. Kui ülesandeid täitev asutus otsustab olla ise tegevuste elluviija, tuleb toetuse kasutamisel lähtuda eesmärgist, et projekt hõlmab lõpptulemusena kogu maakonda.
- 6.2. Tegevuste elluviimiseks koostab ülesandeid täitev asutus tegevuskava koos eelarvega esitades selle kooskõlastamiseks ministeeriumile ja heakskiitmiseks maakonna turvalisusnõukogule.
- 6.3. Tegevuste elluviija lähtub käskkirjas nimetatud eesmärgi täitmisel käesoleva käskkirja punktidest 1.1, 1.4, 1.6, 3.1–3.5 ja riigihangete seadusest.
- 6.4. Tegevuste elluviija esitab ministeeriumile kokkulepitud vormis aruande tegevuste elluviimise kohta.
- 6.5. Ministeerium teostab järelevalvet toetuse kasutamise eesmärgipärasuse ja lepingule vastavuse üle, samuti aruandluse õigsuse üle. Järelevalve teostamiseks on ministeeriumil õigus teostada kohapealset kontrolli.
- 6.6. Toetuse mitterõuetekohase kasutamise korral on ministeeriumil õigus nõuda toetuse tagastamist ulatuses, millises raha ei kasutatud vastavalt lepingu tingimustele. Toetuse tagasinõudmine toimub vastavalt lepingule.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristian Jaani
siseminister